

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
Egyes szám ára 4.— lej.
Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-L.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám.

Nevezetes évforduló.

Július 7-én volt 400-ik évfordulója annak, hogy született János Zsigmond, Erdély első fejedelme. Nézzük, mit köszönhetünk neki, mi magyarok.

A tizenhatodik század, amelyben János Zsigmond uralkodott, a fegyvercsörtetés és erőszak korszaka. Európaszerte erős csatákat vívnak karddal és tollal s nagy átalakulások vannak. A magyar nemzet élet-halálbarca nagyrészen Erdélyért folyt. Mind a török, mind a német tudta Erdélynek fontosságát s ezért ragaszkodtak mindkét részről oly görcsösen az Erdély feletti uralomhoz. A törökök és a németek közt folyt ádáz tusaának központjában, mintegy harminc évig a magyar nemzet reménysege: János Zsigmond van, akinek uralkodása alatt, a nemzeti szerencsételenségek e sűrű napjaiban, Erdély korszerű újításaival örökké tartó fényt lövelt a komor sötétségbe, a magyar éjszakába.

János Zsigmond a magyar történelemben fontos szerepet játszó Szapolyai családnak volt sarjadéka. Szapolyai János, az utolsó magyar nemzeti király nehéz örökséget, az önálló magyar nemzeti királyság eszméjének megvédését hagyta csecsemő fiára. A Habsburgok szintén igényt tartottak a magyar trónra s mindent elkövettek, hogy János Zsigmondot örökségétől megfossszák. Budavár elfoglalása után a szultán Erdélyt a részekkel együtt, mint atyai örökséget János Zsigmondnak adta s ezzel megkezdődött Erdély önálló állami élete. A nagy és hatalmas középkori Magyarország romjain épült fel a kis Erdély, mint nemzeti fejedelemség, melynek a magyar történelemben az a dicső szerep jutott, hogy megmentse a jövőnek a magyar nemzeti állameszmét. Ennek a kornak a történetét János Zsigmond neve nyitja meg s miután Erdély lett a nemzeti törekvések középpontja az 1542. márc.

29-iki tordai országgyűlés lerakta Erdély alkotmányának alapvonalait. Az országgyűlés küldöttségének meghívására János Zsigmond és édesanyja Gyulafehérvárra jöttek, ahol a püspöki palotát engedték és alakították át fejedelmi palotává.

Fráter György az államegység megmentéséért átadta Erdélyt Habsburg Ferdinándnak s e helyett kapott János Zsigmond Sziléziában két hercegséget. A nemzeti közvélemény azonban követelte János Zsigmond visszahozását, ami meg is történt s 1556. okt. 22-én Izabella és fia visszaérkeztek Lengyelországból Kolozsvárra. Erdélyben nagy volt az öröm, mert János Zsigmond visszajövetelében egy nyugodtabb és szebb jövő kezdetét remélték.

János Zsigmond önállóan 1559-ben vette át Erdély kormányzását. A fejedelem az örökség átvételkor is csak 19 éves volt, de már sokat tapasztalt. Nyolc nyelven beszélt s kiváló lelki képességgel megáldott szellemű ifjú volt, kitől joggal sokat lehetett várni. Egyszerű, szeretetreméltó, finom lélek, de minden jó tulajdonsága mellett is kevés öröme és nyugodalma volt. Egész élete szakadatlanul izgalom és szenvedés; állandóan harcokat kellett vívnia trónjának és Erdélynek megerősödéséért.

Kezdetben Erdély török politikát folytatott, de Szulejman szultán halála óta sok csalódás érte az erdélyieket s ezért János Zsigmond elhatározta, hogy szakít a törökkel, teljesíti édes anyjának utolsó kívánságát és a Habsburg házból fog nőülmenni. Végre a küzdő felek 1570-ben megkötötték a speyeri kiegyezést, mely szerint János Zsigmond és fiú utódai fejedelmi jogkörrel bírják Erdélyt, de csak, mint a magyar királyságnak kiegészítő részét.

A mohácsi vész s a török előnyomulás nagy változá-

János Zsigmond.

sokat jelentett Magyarország és Erdély életében, de a magyar nemzet életére még döntőbb jelentőségű esemény volt az a vallási forradalom, amit hitújításnak neveznek. Ez a szellemi mozgalom az egész világot áthatotta s Erdélyben is nagy átalakulásokat vont maga után. Erdély akkori rendei az országgyűléseken korukat meghaladó szabadszellemeű határozatokat hoztak. Míg más országokban annyi vér folyt a lelkiismereti szabadság megvédéséért, addig Erdély vér nélkül, vallásos türelemmel lett a vallásszabadság házája s ez a világtörténelmi tény János Zsigmond alatt történt. Ebben van tulajdonképpen János Zsigmond nagy történelmi jelentősége. Mikor János Zsigmond Lengyelországból visszajött, még törhetetlen híve a katolikus egyháznak. A fejedelem kezdetben teljesen semleges álláspontot foglalt el a hitújítás két ágazata között. Közben nagy lelki átalakuláson megy át s 1563-ban lutheránussá lett, majd a Kálvinizmus felé hajlott a fejedelem, míg végre áttért az unitárius vallásra.

János Zsigmond neve művelődés szempontjából is új korszakot jelent Erdély történetében. Maga is jártas az irodalomban, művészetekben és a művelődést minden lehető módon előmozdította. Iskolákat alapított Kolozsvárt, Marosvásárhelyen, Nagyenyeden és Nagyváradon s azokat adományokkal látta el. Az irodalom is az ő támogatásával fejlődött. A könyvek megjelenését anyagiakkal elősegítette, amiért az írók műveik nagyrészt neki ajánlották. Kedvenc tudósainak munkáit elolvasta, azokból értékes és díszes

könyvtárat létesített. A tudósoknak, művészeknek jószágokat adományozott.

A tanuló ifjúságot is segítette, több ifjút taníttatott saját költségén a külföldi egyetemeken. Mondhatjuk, hogy olyan bőkezű pártfogója az erdélyi tudósoknak, művészeknek, iskoláknak, mint János Zsigmond, még csak Bethlen Gábor volt.

Mindezek összhatása a magyarság megerősödését eredményezte s a magyar nemzeti nyelvnek az iskolában, szöszéken, törvényhozásban, a fejedelmi udvarban való használatát a magyar nemzeti művelődésnek olyan lendületet adott, hogy Erdély János Zsigmond alatt többet haladt, mint máskor egy egész századon át.

János Zsigmond híre külföldre is eljutott s idegen tudósok is ajánlották neki műveiket. Az olasz műveltség iránt való szeretetet hagyományosan örökölte családjában. Kedvelte az olaszokat, nyelvüket kitűnően tudta. Udvarában olasz zenészek voltak.

Nincs az erdélyi történelemnek egyetlen alakja sem, akit olyan ellentétesen ítélték volna meg, mint János Zsigmondot. Ma már szeliden tündökölve áll előttünk, arculatát tisztára mosta a tárgyilagos történetírás. Most, késő századok után ítélkezve is megállapíthatjuk, hogy szelleme egy új világnak megértője és erősítője volt. Ezért mindig élni fog nemes alakja az emlékezés örök világában!

P. Szentmártoni Kálmán.

Besszarábia és Északbukovina átadásának története.

Argetoianu királyi tanácsos, külügyminiszter a szenatus és a parlament egyesített külügyi bizottsága előtt az alábbi nyilatkozatot tette:

— Szenátor urak, Képviselő urak! Megkértem a szenátust és a parlament külügyi bizottságainak elnökeit, hogy hívja össze önöket, hogy tájékoztathassuk önöket a június 26-tól máig történt eseményekről, amelyek olyan mélyen felforgatták lelkünket. A június 26-ról 27-re virradó éjszaka a román kormány a moszkvai román követtől a következő szövegű táviratot kapta:

A szovjet ultimátum szövege.

A ma este Molotov szovjet külügyi népbiztostól hozzám juttatott ultimátum szövege így hangzik. 1918-ban Románia — kihasználva Oroszország katonai gyöngeségét — elszakította Oroszország egy részét, Besszarábiát, miáltal felborította a Besszarábia évezzázados egységét. A lakosság, különösen a Szovjetukrajnában élő ukránok és a Szovjetunió sohasem békélt meg Besszarábia fegyveres uton való birtokbavételének tényével, amit a szovjet kormány nem egy alkalommal ki is nyilatkoztatott s az egész világ elé tárt. Most, amikor a Szovjet gyengesége a multt, másrészt a nemzetközi helyzet egyes multbeli kérdések gyors megoldását léptette életbe az országok közötti tartós béke biztosítása érdekében, a Szovjetunió szükségesnek és célszerűnek tartja, hogy az igazság helyreállításának érdekében Romániával együttesen nyomban megoldja Besszarábia a Szovjetunióhoz való visszatérésnek kérdését. A szovjet kormány úgy találja, hogy Besszarábia visszatérésének kér-

dése szervesen összefügg Bukovina ama részének átadásával is, amelynek lakosságát a történelmi sorsközösség, a nyelvazonosság és a nemzetalkat Szovjetukrajnához fűzi. Ez annál is igazságosabb lenne, mert Bukovina északi részének átadása egyszersmind kártérítésül is szolgálhatna ama veszteségek fejében, amelyet a Szovjetunió a 22 éves besszarábiai román uralom okozott.

Az U. R. S. S. (a Szovjet) a román királyi kormánynak a következőket indítványozza: 1. Adják vissza minden körülmények között a Szovjetunióknak Besszarábiát. 2. Adják vissza a Szovjetunióknak Bukovina északi részét, a mellékelt térképen megjelölt határok szerint. A szovjet kormány kifejezi azt a reményét, hogy a román kormány elfogadja az U. R. S. S. ajánlatait s hogy lehetőséget fog nyújtani az U. R. S. S. és Románia közötti hosszurányult viszály békés elintézéséhez. A szovjet kormány a román királyi kormány választát június 27-ike folyamán várja.

— A nehéz helyzetben — folytatta nyilatkozatát Argetoianu külügyminiszter — másnap reggelre összehívták a koronatanácsot. Ezen az ülésen a királyi tanácsosokon és a kormány tagjain kívül Tenescu tábornok, vezérkari főnök is résztvett. Hosszas tárgyalások után arra a meggyőződésre jutottunk, hogy minden külső segítség nélkül, a saját erőnkre támaszkodó ellenállás nem biztatna reménnyel s így a szovjet ultimátumot nem lehet elutasítani. A tárgyalások alapján a következő szövegű táviratot küldöttük Moszkvába:

(Folytatása a 416-ik oldalon.)

Ófensége Mihály nagyvajda letette az érettségét.

Mihály nagyvajda, trónörökös tanulmányaiban fontos fordulópontot jelentett az elmúlt iskolai év. A nagyvajda befejezve középiskolai tanulmányait, letette az érettségi vizsgát. Képünkön a pillanatot mutatjuk be, amikor a Fenséges jelölt számtanból érettségizik.

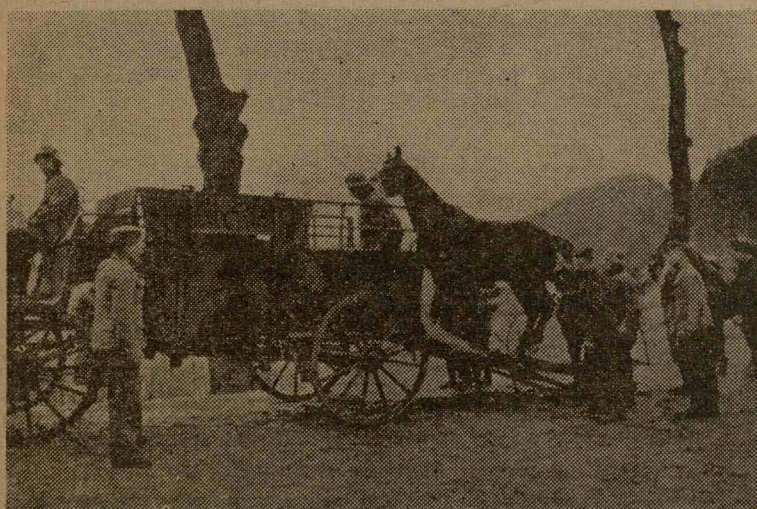
A döntő találkozó.

Az európai háború feleményeire döntő hatással volt, hogy Hitler és Mussolini Münchenben találkoztak s fontos megbeszélést tartottak. Képünkön Hitlert és Mussolinit mutatjuk be, amint München utcáin az ujjongó tömeg között haladnak.

János Zsigmond fejedelemmé választása.

Kórházba szállítják a sebesült lovakat.

A most folyó háboruban bebizonyosodott, hogy a mai gépesített világban sem nélkülözheti a katonaság a lovat. A ló a hadseregben mindig nagyon becsült állat volt. Sok esetben döntötték el a múltban lovasított katonai erők az ütközetek sorsát. A németek a beteg és sebesült lovakat gondos kezelésben és ápolásban részesítik. Képünk a pillanatot mutatja be, amikor egy sebesült lovat kórházba akarnak szállítani.

(Folytatás a 414-ik oldalról.)

A román kormány távirati válasza.

— Az U. R. S. S. kormánya 1940. június 28-án este 10 órakor Molotov szovjet külügyi népbiztos által jegyzéket küldött Davidescu moszkvai román követ utján a román kormánynak. Mint a szovjet kormányt, bennünket is az a vágy hat át, hogy az U. R. S. S. és Románia között az összes meg nem értésre okot adó kérdéseket békés uton intézzük el, ezért a román királyi kormány hajlandó azonnal, a legteljesebb baráti megbeszélés és közös megegyezés alapján eljárni az összes kérdésekben. Ennek következtében a román kormány kéri a szovjet kormányt, hogy szíveskedjék megjelölni a helyet és az időpontot a cél érdekében. Amikor a szovjet kormánytól válasz érkezik, a román kormány kijelöli kiküldötteit és reméli, hogy a szovjet kormány kiküldötteivel folytatandó megbeszélések békés és baráti egyetértést fognak eredményezni az U. R. S. S. és Románia között.

Szövetségeseinktől és barátainktól azt a tanácsot kaptuk, — mondta Argetoianu külügyminiszter, — hogy teljesítsük a szovjet ultimátumot, nehogy háboru fenyegetsen bennünket Európának ebben a részében. Azt hittük, hogy tárgyalások indítványozásával enyhíteni tudjuk a feltételeket. Ezért kértük egy hely megjelölését, ahol mindkét fél teljes hatalmu megbízottai találkozhatnak.

A szovjet újabb válasza.

— A moszkvai válaszra való várakozás közben a koronatanács este 9 órakor egy második ülést is tartott, míg a június 27-ről 28-ra virradó éjszaka megérkezett a szovjet kormány válasza, melyet szintén moszkvai követségünk továbbított. A válasz a következő volt:

— Az U. R. S. S. kormánya úgy találja, hogy a román királyi kormány június 27-iki válasza nem pontos. A feleletben ugyanis nem mondja meg egyenesen, hogy elfogadja a szovjet kormánynak Besszarába és Északbukovina haladéktalan átadására vonatkozó indítványát. Davidescu ur megmagyarázta, hogy a román királyi kormány kérdéses válasza a szovjet kormány indítványainak elfogadását jelenti s ezért a szovjet kormány — a magyarázat alapján — a következőket indítványozza: 1. Négy napon belül, június 28-tól kezdődőleg, 14 órától moszkvai időszámítás szerint, ürítsék ki a román katonaságtól Besszarába és Bukovina területét. 2. A szovjet csapatok ugyanekkor szállják meg Besszarába és Északbukovina területét. 3. Június 28-án a szovjet csapatok foglalják el Csernovicot, Chisinaut és Cetatea-Albát. 4. A román királyi kormány vállaljon kötelezettséget a mozdonyok és vasuti kocsik, a vasuti pályák, a hidak, raktárak, repülőterek, ipari üzemek, villamos üzemek és táviró berendezések megőrzéséért. 5. Nevezzenek ki egy szovjet és román kiküldöttekből álló két-két tagu bizottságot, hogy a Besszarába és Északbukovina kiürítésével járó kérdéseket megbeszéljék. A szovjet kormány a fenti indítványokra való választ moszkvai idő szerint június 28-án nem később, mint 12 órára várja.

Az ellenségeskedések elkerülése érdekében!

— Helyzetünk világos volt, — mondotta ezután a külügyminiszter — átadás, vagy háború? Milyen feltételek mellett viselhettünk volna háborút? Ami erőnket illeti, keleten kellett volna harcolnunk, anélkül, hogy mögöttünk a tökéletes esend biztonsága lett volna a másik határon. A harcban, amibe belebocsájtkoztunk volna, semmiféle segítségre nem számíthattunk. Ilyen körülmények között egy háború egész hadseregünk megsemmisítését jelenthette volna anélkül, hogy a román államnak védekezési lehetősége maradt volna más, esetleges támadásokkal szemben. A román kormánynak az volt a véleménye, hogy a mai helyzetben a román hadseregnek mindenképpen érintetlennek kell maradnia és hiennie kell nemzetünk életerejében és sorsában, annak a nemzetnek életerejében, amely az évszázadok folyamán minden igazságtalansággal szembe tudott nézni. A román kormány ennek megfelelően a következő választ küldte Moszkvába:

— A román kormány, hogy elkerülje az erőszakhoz való folyamodást és az ellenségeskedésnek megkezdését Európának ebben a részében, kényszerítve érzi magát, hogy a szovjet válaszból megjelölt kiürítési feltételeket elfogadja. A román kormány mindamellett azt kívánja, hogy az 1. és 2-ik pontok időpontja meghosszabbítottassék, mert az áradások és az esőzések miatt, amelyek az összes közlekedési utakat megrongálták, nagyon nehéz az említett területek kiürítését négy napon elvégezni. Az 5-ik pontban megjelölt vegyesbizottság megvitathatná és megoldhatná ezt a kérdést. A román kiküldöttek neveit még a mai nap folyamán közölni fogjuk.

„Új korszak következik Románia külpolitikájában.”

— Szenátor urak, Képviselő urak — folytatta ezután Argetoianu külügyminiszter, — új korszak következik Románia külpolitikájában. A jelenlegi orientáció keretein belül a kormány elhatározta, hogy lemond az 1939. április 13-iki francia-angol kezességről. Az ország testéből leszakított részek kiürítése folyik. A román nép megacélozott lélekkel fogadja ezt az újabb megpróbáltatást, mely talán a legfájdalmasabb hosszú mártírsága alatt. Isten útjait senki sem ismeri: várjunk bátran, mint ahogy szüleink tanítottak, dolgozzunk, legyünk egységesek és vegyük körül szeretettel és hűséggel az ország zászlóját. A trón és a dinasztia a kezessége a holnap Romániának. Kiáltjuk mindnyájan vérvér szívvvel, de erős hanggal: Éljen a soha el nem muló Románia, éljen a Király, éljen a dinasztia.

A miniszterelnök beszéde.

Argetoianu külügyminiszter után Tatarescu miniszterelnök emelkedett szólásra s a nemzetközi helyzetet ismertette, amelyek az utóbbi napok eseményeit előidézték. Fegyveres nyomás alatt Románia kénytelen volt átengedni olyan területeket, amelyek mindig románok voltak és azok is maradnak. Románia szorososan egyesül a trón körül.

— Besszarába egyesülése — folytatta beszédét a miniszterelnök, — nem hódítás volt, hanem jogszerű felszabadítás, ami mindig vitathatatlan volt és marad. Besszarába román tartomány, amelyet 1775-ben szakitottak ki Moldova testéből. Etnikai integritása 1918 november 28-án lakosságának kifejezett akaratában nyilvánult meg. Egymilliónyolcszáz ezer főnyi román lakosság mellett idegen népeket is befogadott, amelyek azonban nem változtatták meg jellegét. Besszarába román volt és román marad.

— Június 26-ról 27-re virradó éjszaka a szovjet

kormány ultimátumszerű jegyzéket nyújtott át nekünk, amely huszonnégyóra alatt kérte beleegyezésünket Besszarábia és Északbukovina átadására. Választhattunk az ellenállás és az elfogadás között. Az ellenállás háborút jelentett volna. Egy száznyolcvanmilliós birodalom háborúját egy húszmilliós országgal. A nehéz nemzetközi helyzet arra kényszerített bennünket, hogy más frontokon is örködjünk s ezért megadtuk magunkat. Kijelentem az ország parlamentjének, hogy a kiürítési elhatározást azért hoztuk, hogy megmenthessük a román állam életét s ne veszélyeztessük a románság jövőjét.

Kijelentem, hogy történelmünk legnehezebb órájában, az erőszak nyomása alatt hajoltunk meg. A jövő feladata megítélni cselekedetünket.

— A nagy háború kifejlődése új helyzetet teremtett s országunk külpolitikája új irányt vett fel. Első feladatunknak fegyveres erőink megerősítésének kell lennie. Elismerésünk a tisztéké és csapatoké,

akik fájdalmas szívvel teljesítették a parancsokat. Elismerésünk mindazoké, akik megtették kötelességüket. Biztosítanunk kell a szülői sírokat, otthonokat és földet elhagyott lakosságot az ország szeretetéről és együttérzéséről. Ezt a lakosságot minden erőnk-ből támogatjuk. A kormány néhány nap alatt kidolgozza a besszarábiai és északbukovinai menekültek segélyalapjáról szóló törvényt.

— Emlékezzünk történelmünk nehéz pillanataira, amikor már-már elveszettnek láttuk a hazát. Az özönvizek azonban elvonultak s a nép az idők minden mostohasága dacára is itt maradt. Ezen a legyőzhetetlen földön szorosán egyesülve az Uralkodó körül, várjuk az eljövendő napokat a körül a király körül, aki elfogadta tanácsosainak a határozatát s alávetette magát népe megtartása parancsának, férfiasan szembe nézve minden szenvedéssel. Ezekben a nehéz órákban ez legyen az ajkunkon: *Éljen Románia, éljen a király!*

Külföld

Megkezdette tárgyalásait a német-francia fegyverszüneti bizottság. A német-francia fegyverszüneti bizottság Wiesbadenben megkezdte tárgyalásait. A bizottság feladata, hogy a fegyverszüneti feltételeket gyakorlatilag is megvalósítsa.

Anglia nem akar békét kötni Németországgal! Lapunk egyik előző számában mi is közöltük, hogy Angliában nagy pártja van a Németországgal való békés megegyezésnek. Sőt arról is irtak külföldi ujságok, hogy Anglia rövidesen békét köt Németországgal. Angol hivatalos körök ezeket a híreket megcáfolták.

Szovjetország nem intézett jegyzéket Kárpátalja ügyében a magyar kormányhoz. Illetékes magyar körök cáfolatot adtak ki, amely szerint minden tekintetben koholmány az a hír, hogy a szovjet kormány a magyar kormányhoz jegyzéket intézett volna és ebben igényt támasztott volna arra, hogy védelme alá veszi az Erdőskárpátok ukrán lakóit.

Dániában és Hollandiában megindult a gazdasági élet. Dániában és Hollandiában a gazdasági élet örvendetesen javuló képet mutat. A gabonátözsdeken és a bankoknál megindult a munka. Rendre-rendre az ipari üzemek és a gyárak is munkába kezdenek.

Hitler meglátogatta a Maginot-vonalat. Hitler vezér a főhadiszállásról Felsőelzászba utazott. Hitler itt megtekintette a francia erődítményeket, amelyeket az új német fegyverek olyan rövid idő alatt hárképtelenné tettek.

Weygand tábornok Szíriába utazott. Weygand tábornok repülőgépen Szíriába utazott, hogy ellenőrizze a közelkeleti hadsereg fegyverletételét. A keleti francia hadsereg leszerelése nagy csalódást okozott az angol kormánynak, mert ezzel mintegy 130 ezer katonát veszít el Anglia. Anglia minden törekvése most arra irányul, hogy Szíriát az angol világbirodalomhoz csatolja, mert ellenkező esetben Angliára nézve súlyos helyzet állhat elő.

Párisban megkezdődött a rendes élet. Franciaország fővárosában lassanként visszatér az élet rendes medrébe. A német Távirati Iroda jelentése szerint a párisi bankok rövidesen megkezdik működésüket.

Bombák estek svájci területre. Egy svájci község határára 12 repülő bomba esett le. Szakértők megállapítása szerint a bombák angol eredetűek.

A békés megoldás méltatása. Az orosz hiriroda hivatalosan közzétette, hogy a Szovjet Unió békés eszközökkel él a viszályok megoldásánál. Besszarábia ügye kölcsönös megegyezés alapján intéződött el, ami az igazi béke alapját veti meg.

Moszkvába utazott a svéd külügy-államtitkár. Bogner, külügyi államtitkár Moszkvába utazott. Az államtitkár utazásának nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert Bogner a svéd külügyminiszter helyettese.

A francia kormány az ország bel-sejébe teszi át székhelyét. A francia kormány Bordeauxból Vichybe tette át székhelyét. Ugyanott ülésezik a francia képviselőház is.

Az angol szigetország helyzete. Nicholson, az angol tájékoztatási minisztérium államtitkára beszédet mondott. Beszédében kijelentette, hogy Angliát 900 esztendő óta nem fenyegette olyan veszély, mint amelyen most fenyegeti. Chamberlain volt miniszterelnök is beszédet tartott. Beszédében hangsúlyozta, hogy a békekormányról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak és Anglia minden támadással szemben ellenállásra készült fel.

A németek elfoglaltak két angol szigetet. A német légi haderő meglepetésszerűen támadást intézett két, a francia partoktól nem messze fekvő angol sziget ellen. A németek a két szigetet elfoglalták. Angol területből ez az első darab, amit a németek a mostani háború alkalmával elfoglaltak.

Olasz tengeri győzelem. A Földközi tenger keleti részében az angol és olasz hajóhad között heves csata volt. Az angol hajóhad nagy veszteségeket szenvedett.

Forgalmi korlátozások a magyarországi vasutakon és autóbuszokon. A Magyar Távirati Iroda jelentését közli egy Rador híradás. Ezek szerint a magyar államvasúti és autóbusz forgalomban korlátozásokat vezettek be. A Magyar Államvasutak igazgatósága kérését intézett az utazóközönséghez, hogy csak a legsürgősebb esetekben utazzék.

Hálókkal védik a Panama-csatorna bejáratát. Az Atlanti Oceánt és a Csendes Oceánt összekötő Panama-csatorna bejárata előtt olyan tengerbe merített hálókat helyeztek el, amelyek lehetetlenné teszik, hogy tengeralattjárók hatoljanak be a Panama-csatornába. Az amerikai katonai körök szerint csupán óvatossági intézkedésekről van szó.

Tengeri csata a francia és angol hajóhad között. Angol hadihajók Oran kikötőjében francia hadihajókat támadtak meg. Hasonló események több kikötőben előfordultak. A francia fegyverszüneti bizottság közölte a német bizottsággal az eseményeket. Hitler vezér rendelkezést adott ki, melyben megengedte, hogy a francia hajókat parancsnokaik inkább súlyosszék el, minthogy angol kézre kerüljenek.

A magyar külügyminiszter nem találkozott Ribbentropmal. A külföldi ujságok hírt közöltek arról, hogy Csáky István gróf, magyar külügyminiszter Bécsben Ribbentrop német külügyminiszterrel négy óra hosszáig tartó megbeszélést folytatott. Magyar hivatalos körök a hírt megcáfolták.

Német siker a tengeren. Egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy angol repülőgép anyahajót. Az elsüllyesztett hajó az angol tengeri erő legnagyobb hajója volt.

Feszült a viszony az angol és egyiptomi katonák között. Az egyiptomi és libiai határon az angol és egyiptomi katonák viszonya mind feszültebbé válik. Kisebb összetűzések napirenden vannak.

Német katonák eltávolították egy francia tábornok emlékművét. Mangin, francia tábornok emlékművét a német katonák eltávolították a rokantak palotája előtt. Mangin tábornok volt a Ruhr vidéket megszálló francia csapatok parancsnoka és mint ilyen méltatlan magatartást tanúsított a német nőkkal szemben.

Felhívást bocsájtott ki a Nemzet Pártjának vezetősége.

A legutóbb történt eseményekkel kapcsolatban a Nemzet Pártjának vezetősége felhívással fordult Románia lakosságához. A felhívás a következő:

Románok!

A román nemzet egységét kegyetlen megpróbáltatás érte. Ez a megpróbáltatás távol attól, hogy legyűrjön bennünket, lelkünkben kemény elszánást ébreszt, hogy szabadon éljünk, hogy szoros egységben ápoljuk a román összetartás érzését, amelynek értelme megrázóbb számunkra, mint bármikor. Szükségtelen ma román szolidaritásról beszélni. Besszarábiai és bukovinai testvéreink szenvedése miatt ejtett könnyeink, a földjükről, a nagy vajdák sírja mellől a temetőik mellől, amelyekben román nemzedékek százai pihennek, elűztek szomorú menete egyetlen csepp vérben, egyetlen elhatározásban egyesített bennünket, a veszély pedig, amely más országországok és más határokon leselkedik reánk, kinyitotta szemünket és a valóságra ébresztett bennünket. Nem lehetünk sorsunk kormányosai, ha nem leszünk szorosan egységesek a román összetartás érzésében.

Románok!

E zavaros idők kegyetlen fergetegében Őfelsége, a király, egész tetterejével, egész áldozatkészségével, egész bölcsességével nagy gondjainknak szentelte magát és éjszakákon keresztül dolgozott, kutatott és gondolkozott, hogy áthatoljon a reánk borult sötétségen és hogy megvilágítsa azt az utat, amelyen holnap haladnunk kell. Az óriási román szenvedés fölött a király felemelte elszánt akarataunk zászlaját, hogy szembeszálljunk a viharokkal és nemzeti szabadságaink teljében éljünk. Amíg ez a zászló magasan lobog az idők viharában, semmi sincs elveszve. Egyetlen kötelességünk, hogy egységesen sorakozzunk királyunk köré és hogy férfiasan bizodalommal nézzünk a jövőbe. Az egész hadsereg a kötelesség őrsén áll. A román nép szíve helyén van, ítéletünk világos, böl-

csességünk nyugodtan uralkodik fájdalomaink és vágyaink fölött. Nem félünk a haláltól, nem riaszt meg bennünket semmi. Ennyi elég számunkra.

Románok!

A Nemzet Pártja késedelem nélkül soraiba hív benneteket. Hozzatok magatokkal a ti hiteteket, a ti erőteket, érzéseiteket és lelkesedéseiteket. A nemzeti erő hatalmas urnáját kell szüntől megöltönnünk mindannyiunk hozzájárulásából. Ebből az urnából áldozik a király. Ebből az urnából táplálkoznak mai és holnapi eszményeink. Az egész román nép máról kezdve a nemzet pártján keresztül fog élni. A nemzet pártjában acélozódik meg harci készsége és védelmi elszánása, a nemzet pártja fogja történelmének rendelkezésére bocsátani azt a vért, ami a nemzet jövőjének megteremtéséhez szükséges. A Nemzet Pártjában fogamzik majd meg az új, egyetlen és egyedüli, jó és rossz századok, szenvedések és örömeik fölött diadalmaskodó örök román szellem. A Nemzet Pártjában fog növekedni óriási lángolással a román nemzet sorsának tüze. A Nemzet Pártjában fog élni és elemésztni dákóromán lelkünk kovája, ugyanannak az eszmének szolgálatában, amelyért szüleink és közlünk is annyian életüket áldozták: a román nemzeti egységért.

Románok!

Fel a fejezzel, változtassátok a fájdalmat szilárdossággá. Ne kételkedjétek és ne legyetek kishitűek. Bizzatok a királyban és önmagatokban, teljesítsétek kötelességeiteket tökéletesen, bátor és igaz emberekhez méltóan. A román zászló redői alatt kiáltátok minden erőtökből: Éljen a király! Éljen Románia!

A Nemzet Pártjának vezérkari főnöke:

ERNEST URDAREANU

VICTOR MOLDOVAN, főtitkár.

HIREK

Uj kormány alakult. II. Károly király Ófelsége Urdareanu helyébe Ion Gigurtut nevezte ki a Nemzet Pártja vezérkari főnökévé. Egyidejűleg Gigurtu vezetésével új kormány alakult.

Románia lemondott az angol-francia kezességéről. Argetoianu külügyminiszter a minisztertanácson beszámolt Beszarábia és Északbukovina kiürítésének műveleteiről. Majd bejelentette, hogy Románia jelenlegi külpolitikai irányvonala az új európai rendhez igazodik. Ennek a politikának a keretében Románia lemond az 1939 április 15-én adott angol-francia kezességéről. A minisztertanács egyhangulag hozzájárult az új külpolitikai irányvonalhoz.

Gyásznap. Julius hónap 3-án, amikor az utolsó román csapatok is elhagyták Beszarábiát és Északbukovínát, az egész román nemzet gyásznapot tartott. Az olasz újságok megállapítják, hogy Ófelsége bölcsen cselekedett, hogy megkimélte Romániát a vérontástól. Az olasz újságok hangsúlyozzák, hogy a román nép, amely sok súlyos megpróbáltatásnak volt a történelem folyamán kitéve, jelenlegi helyzetében is szemelőtt tartotta Délkelet-Európa békéjének érdekét.

Cáfolatok. A propagandaügyi minisztérium közli, hogy egyes külföldi rádióállomások és hírirodák azt jelentették, hogy a szovjetország kormány támaszpontokat kért a Dunán és a Fekete-tengeren. Ezeket a híreket, mint valótlanokat hivatalosan megcáfolja.

Ugyancsak közli a propagandaügyi minisztérium, hogy a magyar és bolgár határon történt állítólagos össztűzések híre sem felel meg a valóságnak.

Nem szabad kiuzsorázni a beszarábiai és bukovinai menekülteket. A Nemzet Pártjának vezetősége felhívást bocsájtott ki, hogy a beszarábiai és bukovinai menekültek érdekében és ellátására mindent el kell követni. A vezetőség felszólította a hatóságokat, hogy akadályozzák meg az üzérkedéseket, mert sokan ki akarják használni az elmenekült lakosság szorult helyzetét.

Elmarad az Erdélyi Múzeum Egyesület vándorgyűlése. Az Erdélyi Múzeum Egyesület ezévi vándorgyűlését Dicsőszentmártonban akarta megrendezni. A Múzeum Egyesület választmányára legutóbbi gyűlésén foglalkozva a kérdéssel, úgy határozott, hogy folyó évben nem rendez vándorgyűlést.

Megkezdődtek a Nemzet Pártjába való beiratkozások. A Nemzet Pártjába való beiratkozások az egész ország területén megkezdődtek. Legtöbb helyen ünnepélyes formák között indult meg az új pártba való beiratkozás.

Az egyházaknak jó példával kell előljárniok! A kultuszminiszter felszólította a papságot, hogy a bukovinai és beszarábiai menekültek segélyezése érdekében minden lehetőt tegyenek meg. A felhívás hangsúlyozza, hogy az egyháznak elsőnek kell lenni a segélynyújtásban.

Megtörtént Beszarábia és Északbukovina teljes kiürítése. A román hadsereg és a román hatóságok a tervnek megfelelően július 3-án délig befejezték az oroszoknak átadott területek kiürítését. Egyes helyeken az orosz csapatok olyan gyorsan nyomultak előre, hogy a román csapatokkal érintkezésbe kerültek. Ellenkéntek is voltak, amelyeket tárgyalásokkal kedvezően rendeztek.

Elítélték Alboteanut. Victor Alboteanut, a propaganda minisztérium volt vezérigazgatóját különböző szabálytalanságokért egyévi fogságra ítélték. Társaival együtt 660 ezer lej kártérítési összeget kell, hogy megfizessen az államnak.

Zavargások Galacban. Amint a Rador Távirati Iroda jelenti, Galacban kétezer munkából álló csoport zavargást idézett elő, mivel nem tudtak azonnal vonatra ülni, hogy Beszarábiába utazzanak. A zavargók és a karhatalom között összeütközésre került a sor. Az összeütközésnek több halottja van. A karhatalom két katonát és egy defektívet veszített. A hatóságok a rendet rövidesen helyreállították.

Fokozni kell a katonai előkészítő tevékenységét. A katonai előkészítő szervezet felügyelőisége elrendelte, hogy a kapott utasítások értelmében a katonai előkészítő tevékenységét fokozni kell.

Szeplős, foltos, kiütéses, pattanásos, ráncos, miteszeres arc bór bársonysima, tiszta, üde, rózsás, tetszetős, vonzó, s szép lesz a Génusz arckrém használatától. Egy tégely estéli vagy nappali arckrém 50 Lei. Génusz puder 45 Lei. Génusz szappan 25 Lei. Készíti és postán szétküldi utánvétellel Földes Gyógyszerár Arad. Levelezőlapra megrendelhető.

Tüntetés volt a budapesti angol követség előtt. A budapesti angol követség előtt kisebb csoport tüntetést kísérelt meg. A rendőrség a tüntetőket szétzavarta.

Biztonsági intézkedések. A belügyminiszter fontos biztonsági intézkedéseket tett. Az intézkedések az ország rendjét és békéjét szolgálják. Elrendelte a belügyminisztérium, hogy az izgatókat táviratilag kell feljelenteni a belügyminisztériumnak.

Földcsuszamlás Nagyváradon. A nagyváradai Nilges telepen földcsuszamlás történt. Egy épület romba dőlt és egy épület súlyosan megsérült. Az utcában a forgalom megszűnt.

Nagy jégverés pusztított Beszterce vidékén. Beszterce környékén több helyen volt jégverés. Sajóudvarhely, Sajószentandrás és Magyarbréte községek határát a jég teljesen elverte. A községek lakosságának egész termése elpusztult.

Katonai járőrök ellenőrzik a lakosság katonai helyzetét. A fővárosban, a városokban és az összes nagyobb helységekben katonai járőrök ellenőrzik a lakosság katonai helyzetét. A belügyminisztérium felhívja a lakosságot, hogy mindenki tartsa magánál személyazonosságát igazoló iratanyagát.

Sikerülnek-e a művészházasságok? Erről közöl érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb színházi hetilap legújabb száma. Kulisszamögötti pletykák, képes beszámoló a szabadtéri Tell Vilmos előadásáról, szórakoztató cikkek, riportok, magyar írók élvezetes elbeszélései, gazdag filmrovat, tökéletes képes heti rádióműsor, divat, humor, szépségápolás és rengeteg szebbnél szebb kép teszi páratlanul népszerűvé a legszebb és legolvasottabb színházi képeslapot.

Romániában teljes a nyugalom! A Rador híroroda jeienti, hogy egész Románia területén teljes nyugalom van. Az összes hatóságok együttműködnek a menekültek elhelyezésében és támogatásában. A hatóságok felhívják a közönség figyelmét, hogy ne adjon hitelt azoknak a képzeletszülte híreknek, amelyek az ország más vidékeinek kiürítéséről szólnak.

Államkölesönt bocsájt ki Szovjet-ország. Szovjetország gazdasági terveinek megvalósítása céljából 8 milliárd rubel értékű államkölesönt bocsájt ki. A kölesönt 4 százalékos kamatozás mellett, 8 év alatt törlesztik.

Életem legérdekesebb élménye. Minden ember életében vannak pillanatok, amelyeken a saját, vagy embertársainak sorsa fordul meg, s amelyek izgalmat többé halálíg sem felejtí el. Menynyivel érdekesebbek még azok a rendkívüli élmények, amelyek a közélet kiválóságainak életét tarkítják s amelyekről Tolnai Világlapja minden számában hoz egy-egy izgalmas beszámolót. A legfrisebb számban ezenfelül Tápay-Szabó Lászlónak Rózsa Sándorról eredeti kutatások alapján írott hallatlanul érdekfeszítő tanulmányát is megtaláljuk. S érdekességben még ezeken is tultesznek napjaink nagy drámájáról, a nyugati háboruról készült eredeti fényképfelvételek, amelyeket részletes térkép képesen mutat be a lap. Gazdag szépirodalmi és rejtvényrovat s a kuriózusképek egész sorozata tölti ki Tolnai Világlapja legújabb számát is.

RÖVID HIREK

Megszorítások a postai forgalomban. A posta vezérigazgatósága közleményt adott ki, amely szerint a postai küldemények szállításában és kézbesítésében bizonyos megszorításokat vezet be.

Tizezer zsidó tért vissza Beszarábiába. Az ország belsejéből tizezer beszarábiai zsidó visszatért Beszarábiába. A belügyminiszter intézkedett, hogy mindazok a beszarábiai eredetű lakosok, akik jelenleg az ország különböző részein vannak, ha akarnak, visszatérhessenek Beszarábiába.

A tengerbe fulladt két fürdőző. Stefan Calim és Stefan Florea fiatalemberék a Constanca-i tengerparton fürödtek. Mély vízbe jutottak és megfulladtak.

Megjelent Uz Bence 4-ik sz. füzete: Bence fenyőpálinkát főz

Nyirő József: Uz Bence

Megjelenik folytatásokban, minden szombaton egy-egy tüzet

Egy füzet ára 4— lej

Kapható minden ujságelárusító helyen és lapkihordónál

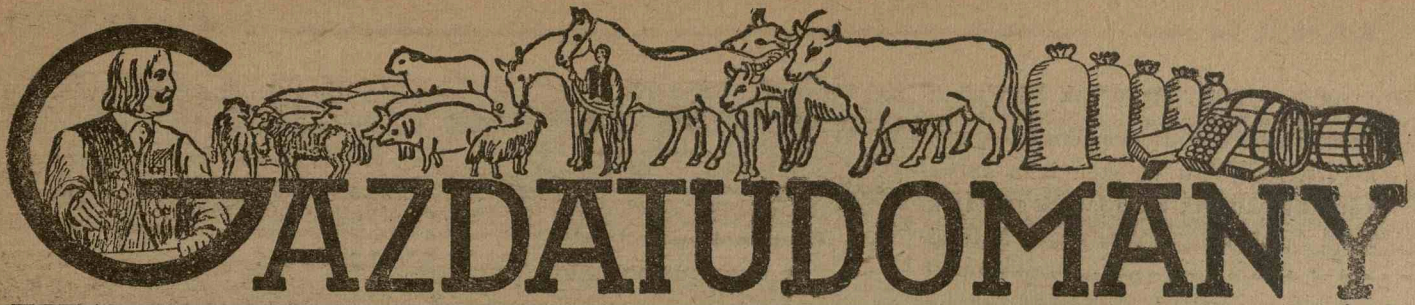
TRANSILVÁNIA LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI
ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNYSZÁMOT
INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

CLUJ (KOLOZSVÁR)
STR. BARON L. PPO 5. SZÁM.

Előfizetési díja
egész évre csak
80— lej.

Julius hónapban vethető zöldségmagvak.

Há a háztartásunkat hónapról hónapra friss és változatos zöldségfélékkel kívánjuk ellátni, akkor gondoskodnunk kell, hogy a szükséges magvak és palánták idejében rendelkezésre álljanak. Különböző is arra kell törekednünk, hogy a korai termények felszedése után üresen álló területet másféle terményekkel használjuk ki. A nyári fejes saláta a korai karalábé, korai kelkáposzta és fodros (leveles-) kel magját egészen július elejéig vethetjük jól előkészített, szabadföldi palánta-ágyba. Amint a palánták megerősödnek, azokat a kijelölt helyre, állandó helyükre palántáljuk. Július első felében állandó helyre vethetünk, sűrűn szórva petrezselyem ma-

got. Ennek a vetésnek zöldjét (esetleg gyökerestől) tavasszal jól lehet a nagyobb városok piacain értékesíteni. Július elején ugorkamagot vethetünk ecetbe való ugorka termesztése végett. Ugyanekkor vethetünk guggos- és kuszótök (angol hájtök) magot, céklarépát, valamint július közepe táján bokorpaszulyt és törpe borsót, — ahol öntözhetjük az említett veteményeket, vagy pedig a talaj nyirkossága egymagában is kedvező e növények fejlődésére. Július elején nyirkos talajba még korai csemegekukoricát is vethetünk, ami ősszel értékes csemeget szolgáltat.

Lugas szőlők nyári gondozása.

A fal, kerítés mellett vagy szabadban álló, bármilyen alakban nevelt lugasszőlőt a nyár folyamán a következőképpen kezeljük. Elsősorban is a tavasszal visszametszett vezérvesszőket és azokról a fölösleges vagy sűrűsödést előidéző új hajtásokat eltávolítjuk. A kettős hajtások közül is egyiket (a gyengébbet) távolítsuk el. A megmaradó hajtások körülbelül 10 centiméter távolságban legyenek egymástól. De át kell vizsgálnunk a tavasszal metszett 2—3 rügyes csapokat is. Ezekről a csapokról a meddő (terméketlen) hajtásokat szintén le kell metszeni. Ha netán a csapon levő hajtások mindegyike meddő volna, ez esetben csak a legalsót, vagy, ha ez igen gyenge volna, a felette állót hagyjuk meg jövő évi termőcsapnak. A többit tőből messük le. A legalsó

hajtást minden esetben meg kell hagyni. Ha az alsó rügyből két hajtás fakadt volna ki, az egyiket távolítsuk el. A megmaradt hajtásokat gondosan kötözzük ki, nehogy azokat a szél letörje. Amint a csapokon levő hajtások a 80—100 centiméter hosszúságot elérik, azokat a termés fölött 3—4 levelet meghagyva, lecsonkazzuk. Természetesen a vezérhajtásokat engedjük tovább nőni és azok hegyét csak augusztusban csonkazzuk le, hogy szemek jól kifejlődjenek. A hajtások lecsonkázása után a levelek tövéből előtörő hónaljajtásokat a nyár folyamán vissza kell csipni (1—2 levélre). Ezenfelül a peronoszpóra és lisztharmit ellen a szükséges permetezéseket gondosan végezzük el, úgyszintén a darazsak és egyéb kártévő rovarok ellen is védekeznünk kell.

Tapasztalt és tanult gazda termését megháromszorozhatja.

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekeztek mindenki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN, CLUJ (KOLOZSVÁR) STRADA BARON L. POP 5. SZÁM ALATT.

Az esőzések nagyon sok kárt okoz-

nak a székelyföldi gazdáknak. A Székelyföld legtöbb vidékén igen súlyos károkat okoztak az állandó esőzések. A kaszálók legnagyobb része, különösen a folyó völgyekben, tönkrement. A kapás növények kapálását sok helyen még nem lehetett megkezdeni. Ha az időjárás rövidesen nem változik meg, a székelyföldi gazdákat óriási károk fogják érni.

A Szudeta vidéken nagyarányú selyemhernyótenyésztés folyik.

A német kormány minden intézkedést megtett, hogy a Szudeta-vidéken felkarolja a selyemhernyó tenyésztését. A selyemhernyó tenyésztéséhez nélkülözhetetlen az eperfa, mert annak levelével táplálkozik a selyemhernyó. A Szudeta-vidéken nagyon sok eperfa van, és így a selyemhernyó-tenyésztés és a selyemfeldolgozó ipar első feltétele megvan. A német kormány tanfolyamok keretében oktatja a lakosságot a selyemhernyó tenyésztés tudományára. Remélik, hogy rövidesen megtízszereződik a Szudeta-vidék selyemtermelése.

Sertésvész pusztít Háromszék megyében.

Háromszék megye sertésállományában fellépett a sertésvész. Az eddigi jelek szerint a sertésvész súlyos lefolyású. A hatóságok a járvány leküzdésére megtették a szükséges intézkedéseket.

Nehézségek a szőlő permetezése körül.

A rossz időjárás és rézgalic-hiány miatt a szőlő permetezését csak nagy nehézségekkel lehetett elvégezni. Az első permetezést azonban mindenütt befejezték. A szőlő fejlődése a hideg időjárás miatt nagyon megkésett és ezért a folyóévi termés mind minőségi, mind mennyiségi tekintetben nagyon gyengének ígérkezik.

Módosították a szőlők adóját.

1939-ben a szőlőkre holdanként 1500 lej adót róttak ki. Közben megállapították, hogy a nemesszőlőkre kirótt holdankénti 1500 lej adó igen magas. Ezért a rendelkezést most módosították. A nemes szőlőkért holdanként ezer lej adót kell fizetni. A direkttermő szőlők adója holdanként 1500 lej.

Gyenge termés ígérkezik a dunai államokban.

A dunai államokban idén gyenge termés ígérkezik. Ennek következtében a dunai államokban nagyon kevés felesleg fog kivitelre kerülni. Ez a körülmény nagy hatással lesz Európa lakosságának téli ellátására. Európa kiviteli államai ugyanis szükségleteiket a tengerentúlról kell, hogy beszerezzék, ez pedig a mai háborus körülmények között csaknem lehetetlen. Jogos tehát az amerikaiak aggodalma, hogy Európát éhinség fenyegeti!

Egységesen szabályozzák bizonyos elsőrendű cikkek árát.

Hogy a piaci árakat megfelelően lehessen ellenőrizni, a nemzetgazdasági minisztérium bizonyos szükségleti cikkek árát egységesre fogja szabályozni. Elsősorban a tűzifa, szövetek, cipők, szappan és gyári tésták árának szabályozására fog sor kerülni. Így megkönnyebbül az árelenőrzők munkája, mert az árelenőrzést aránylag kevés közszükségleti cikk-nél kell végezni.

Változatlan marad a cukor, cement és a papír ára.

A nemzetgazdasági miniszter elrendelte, hogy a cukor, cement és papír ára változatlan kell, hogy maradjon.

Megtiltották a rozs és tűzifa kivitelét.

A hivatalos lap rendelete értelmében rozsot és tűzifát nem szabad külföldre szállítani. A kormány egyébként minden intézkedést megtett, hogy a lakosság téli tűzifa-ellátását

biztosítsa. Különleges tervet fognak kidolgozni, amely lehetővé teszi, hogy az erdők kitermelése az észszerűség határain belül olyan módon történjék, hogy őszi-re elegendő fa álljon rendelkezésre.

Nem szabad hathónapnál fiatalabb szarvasmarhát vágni!

Kormányrendelet következtében a hathónapnál fiatalabb borjúk levágását megtiltották. A rendelet következtében tehát szópóborjut nem szabad vágni.

Terményárak Szatmáron.

Buza 660—670, rozs 500—510, árpa 630—640, zab 650—660, kukorica 510—520, napraforgó 850, fehér paszuly 1600—1700 lej mázsánként.

Megállapították a repce hivatalos árát.

A nemzetgazdasági minisztérium a repcét olajnövénynek minősítette és a következő hivatalos árakat állapította meg: Őszi repce 1300, tavaszi repce 1050, vadrepce 820 lej mázsánként.

Egészséges, szépen fejlett sertéseket csak a tápdús

Erőtakarmányliszt

hozzáadásával érheti el gazdaságában. Erősítő, étvágyfejlesztő, a betegségekkel szemben ellenállóbbá teszi állatait. Egy sertésnek elegendő választástól-kihízásig 2 kg.

Megrendelhető kg-ként 100 lei előzetes beküldése mellett

»UNIVERSAL«

Allati Takarmányliszt készítőtelepen. ARAD, Str. T. Vladimirescu 17.

Keresünk az ország minden járásszékhelyére agilis körzetképviselőket.

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

ÚJ CIMBORA

CIMŰ KÉPES GYERMEKLAPBÓL. MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

CLUJ, STR. BARON L. POP 5. SZ.

ELŐFIZETÉS:

EGY ÉVRE .. 200 LEJ
FÉL ÉVRE .. 100 LEJ
NEGYED ÉVRE 50 LEJ

Besszarábia története.

Besszarábia elvétele az egész országban nagy meglepetést és fájdalmat okozott. Az összes lapok megemlékeznek arról, hogy Besszarábia román terület és lakóinak nagy többsége ma is román. Valóban a történelem szerint Besszarábia elsősorban mindig román terület volt és történelme szorosan kapcsolódik a román fejedelemségek életéhez.

Besszarábia már ősidők óta lakott terület volt. Krisztus születése előtt a trákok és szkiták éltek ott. Tengerparti részein a görögök alapítottak városokat. Azután mintegy kétszáz esztendővel keresztül a rómaiak uralkodtak ezen a területen. Besszarábia ekkor a római birodalom határterületét képezte. Nagy katonai táborok és megerősített állások húzódtak végig a Dnyeszter folyó mentén. Ezekben a megerősített állásokban helyezkedtek el a római hadsereg határvédő egységei, melyek kétszáz esztendőn keresztül védték a birodalom eme keleti határát.

Amde Krisztus születése után mintegy kétszázötven esztendővel a vándor népek támadása egyre erősebb lett. A római határőrség egy darabig visszaverte ezeket a támadásokat. De aztán Aureliánusz római császár belátta, hogy úgy sem tudná e területeket megvédeni s ezért elhatározta kiűritésüket. Visszavonta tehát a római katonaságot a Dunától északra elterülő tartományokból és azokat átadta az egymást követő vándornépeknek.

Ettől kezdve Besszarábia mintegy ezer esztendeig az Ázsiából jövő vándornépek első szálláshelye volt. Ez a hosszú idő a népvándorlás kora. Ebben a korban Besszarábia területén különböző népek laktak. Leginkább az uraltáji népek próbáltak itt letelepedni. Besszarábia először a húnok, majd az avarok birodalmához tartozott. Itt laktak jó darabig a bolgárok is, akik ekkor az avarok alattvalói voltak. Innen vonultak később tovább, a Dunától délre, ahol aztán Bulgáriát alapították.

A bolgárok után több más nép vonult keresztül Besszarábián. Egyik ilyen átvonuló nép a magyar volt. Őseink két esztendeig tartózkodtak ezen a területen, főleg a Duna és a tenger partvidékén. A sok folyó miatt Besszarábiát Etelköznek nevezték volt el. De nemsokára a besenyők támadása miatt ott kellett hagyniuk ezt a területet.

Besszarábiát a magyarok után a besenyők, majd a kúnok szállották meg. A kúnokat a tatárok leverték s a föld népét ők hajtották uralmuk alá. A tatáruralom mintegy száz esztendeig tartott. Akkor a terület déli részét Besszaráb havasalföldi román vajda foglalta el, aki a tatárokat innen elűzte. Róla nevezték el a területet Besszarábiának. Az északi részen lakó tatárokat később a magyar király csapatai üzték el.

Nemsokára az egész tartomány román kézbe került. Északi része Moldovához, déli része Havasalföldre tartozott. Rövid idő múlva a déli területet is Moldovához csatolták. De a román uralom zavartalan-sága csak mintegy százhusz évig tartott. Ekkor Besszarábia déli részét elfoglalták a törökök. Megszállották a tartomány legerősebb déli várait és ezáltal uralmukat nemsokára egész Moldovára kiterjesztették.

Háromszáz esztendő török uralom után a Dnyeszter tulsó partján az oroszok rendezkedtek be. Ettől kezdve Oroszország egyre nagyobb erővel fordult a törökök ellen. A románok egyrésze inkább szerte volna az orosz cárt, mint a török fennhatóságot. Ezért a román főurak néhányszor kérték is az orosz cárt, szabadítaná fel a román fejedelemségeket a török uralom alól. Oroszország el is akarta üzni innen a törököket, de úgy, hogy a román területeket Oroszországhoz csatolja.

Ezelőtt százharminckét esztendővel ez majdnem meg is történt. Akkor a francia császár volt Nyugat-Európa leghatalmasabb uralkodója. Megegyezett az orosz cárral, hogy Európa nyugati részén ő, a keleti részén pedig az orosz cár uralkodjék. E megegyezés értelmében az orosz cár rögtön háborút indított a törökök ellen és elfoglalta a román fejedelemségeket. Mikor pár év múlva békét kötött, Besszarábiát Oroszországhoz csatolta.

Az orosz uralom első harminc esztendejében Besszarábiának önkormányzata volt. A tartományt a román törvények szerint, román szellemben kormányozták. Később azonban megkezdődött az oroszosítás. A román nyelv tanítását megszüntették és az egyházon keresztül is az orosz befolyás érvényesült. Mikor Oroszországot a krimi háborúban a franciák és angolok legyőzték, Besszarábia déli részét visszaadták a románoknak. De csak huszonkét évig maradt román fennhatóság alatt, mert ekkor a berlini kongresszuson visszaadták az oroszoknak.

Attól kezdve Besszarábia egészen 1918-ig Oroszországhoz tartozott. Az orosz uralom természetesen elsősorban az oroszoknak kedvezett. Orosz hivatalnokok vezették a tartományt. Az iskolákban csak oroszul tanítottak. Román könyvet és román újságot nem volt szabad nyomtatni.

A világháború után Besszarábia lakóinak többsége kimondta a Romániához való csatlakozást. A román uralom a múlt hónap 27-ig tartott, mikor az orosz csapatok bevonultak Besszarábiába. A bevonulással kapcsolatban az egész román sajtó egyöntűen hangsúlyozza, hogy Besszarábiát erőszakkal szakították el s azt a románok továbbra is romának tekintik.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség
biztosítását ide átadni!

Mulattató.

Dicsértessék a te neved!

Mennyben lakó én Istenem,
 Köngörgök, légy mindig velem!
 A Te neved kiáltozom:
 Légy jó Atyám, hű pásztorom,
 Zárd be szívem a rossz előtt,
 A jóra adj elég erőt!
 Ha kél a fény napkeleten:
 A Te szemed rajtam legyen
 És ha leszáll napnyugaton:
 Te légy, Atyám, az oltalom!
 Terjeszd ki rám védő kezéd —
 Dicsértessék a Te neved!

Pósa Lajos.

Az Isten hóna alatt.

Az ujságokban olvastam, hogy van a felvidéken egy boldog boldog falu, ahol a község vagyona és jövedelme mindig fedezi nemcsak az öngazgatás költségeit, hanem öreg biró uram, amikor az adófizetés ideje megjön, bele nyúl a helység ládája s kifizeti a falu minden lakó- sáért az államadót a felesleges készpénzből.

Ezt a községet Pálfalvának hívják. Én azonban soha nem hittem benne. Mese lesz ez egészen. A pénzügyminiszter mulattatására gondolta ki valami élénk képzelődésű kormánypartit.

Hanem amint nyáron felindultam a Kárpátok közé a „Czerova“ rengetegen tul a kies völgyben egy keskeny ut fut végig, mintha egy hosszú kiterített vászon lenne.

— Hová vezet ez a fehér ut? — kérdem a kocsisztól.

— Az Isten hóna alá — mondja a kocsis.

— Nem ugy szokták azt mondani; az Isten háta mögé.

— De uram, tudom én, mit beszélek. Az ott a legboldogabb falu a világon. Pálfalvának hívják; ott még a szegény ember is gróf.

— Teringette, hát ez az a híres Pálfalva? Tudja mit, kocsis, vigyen el engem oda.

Alig egy félóránnyira fekszik az országuttól gyönyörű tisztáson, szép fehérre meszelt cserépfedelű házacska nagy kertekkel. A torony a legkülönb, csillogó bádog a fedele, s óra mutogatja négy szélről a nap járását.

— Itt terem az arany — mutatja kocsisom a messze elterülő káposztás földeket, melyeken éppen akkor bozultak össze fejké a palánták acélszín levelei.

— Hogy-hogy?

— Innen kezdve egész Lengyelorszáig nem terem meg a káposzta, csak ezen a kis darabka földön. S ezek a bolond tótok élnek-halnak érte, olyan áron veszik meg itt a tóvén a pálfalviaktól, aminőt kívánnak. Egy holdon kétszáz forint ára káposzta terem. Hát nem az Isten hóna alatt van ez?

A biróhoz szálltunk, ki örömmel fogadott.

Hatalmas alak volt, nagy bajusszal torzonborz szemöldökkel, minden szavát megropogtatta, kurtán beszélt és nem tűrt semmi ellenvéleményt. Sarvenyez Mihálynak hívták.

— Hallom, nagyon gazdag a község? — mondtam beszélgetés közben.

— No, no, — felelt ő, — van, amink van! Kár, hogy a megboldogult elődöm alatt sokat adtunk kölcsön a királynak s ez most mintha nem emlékezne rá, se interest nem fizet, se a tőkét nem törleszti. Mit mondjon aztán az ember a többi adósainkról?

— De azért csak maradt még, biró uram!

— Hát hiszen maradt, maradt. Annyira már vagyunk, hogy egyikünknek sem kell adót fizetni, hanem annyira még nem vagyunk, hogy egyikünknek se kell dolgozni. Ámbátor a szolgák és szolgálók mind a szomszéd falvakból valók.

— Aztán mi gazdagította meg annyira ezt a falut?

— Mi? Hát ez ni...

És felemelte a mogyorófa pálcáját...

— Ebből hull az arany... Mert a nép sohase perlekedik, minden dolgát itthon igazítjuk el a saját törvényünk szerint. Nekünk semmi közünk, hogy milyen törvényeket csinál az ország és a vármegye, azok sokba kerülnek és nem jók, a mi törvényeinket én csinálom és alkalmazom ingyen. Soha innen nem vitt el a fiskális egy garast sem. De most engedje meg uram, hogy egy kicsit magára hagyjam, a falu házához kell mennem. Ma van a koldus választás.

— Mi? Koldus választás?

— Igenis. Az eddigi koldusunk felgazdagodott, megszedte magát a kópé... és most nem akar többé koldulni. Az pedig nagy baj. Mert ha saját koldusunk nincs, kénytelenek vagyunk beereszteni a szomszéd falvak koldusait. Ennek pedig nem szabad megtörténnie. Isten áldja meg addig is.

— Nem addig van az, biró uram, hanem én is kegyelmeddel megyek.

Ugy volt, ahogy a biró mondta. Funta István uram, az eddigi koldus, megjelent a tanács előtt, ujdonatuj kék dolmányban, csikorgó kordovány csizmákban, hosszú deres haját hátul mágnás parasztok módjára felszedte hétfogantyus fésűvel s így szólt:

— Tisztelt tanácsnok uraim! Köszönöm az eddig belém vetett bizalmat, de már meguntam a keresetet, nincs is rá szükségem hála Istennek, fáradt öreg vagyok én már koldusnak: csinálja valami erősebb, fiatalabb ember, én lemondok.

A tanácsnokok kezett szoritottak Funta bátyával, miközben felkelt öreg biró uram, s kinyitván a tanács ház ablakát, oda kiáltott az egybegyűlt népekre:

— Ki akar koldus lenni közületek? Jelentse magát, jöjjön be.

Ezen kiáltvány után rágyujtott a makrára és várt egy darabig, hogy majd csak jó valaki, de bizony nem nyílt az ajtó.

— Hát már most mit csináljunk? — kérdé aggodalommal.

Erre nekiestek a tanácsbeliek, kapacitálva az öreg Funtát, vállalja el még legalább egy évre a közjó érdekében.

Funta bátyó azonban erősen szabódott, hogy vannak immár ő nála szegényebb és érdemesebb emberek is erre az állásra, Isten látja az ő lelkét, hogy ő nem akar meggazdagodni.

— A mi becsület, az becsület — szólt most szigorú hangon a bíró — koldusnak lenni kell, punktum. Más ember nem akad, tehát kegyelmed lesz, punktum. Meg-

engedhetik azonban, hogy ha tetszik, pénzen helyettes koldust fogadhat, punktum.

Ki lévén mondva a visszavonhatatlan szentencia, ebbe aztán bele kellett nyugodnia Funta uramnak.

Bele is nyugodott s a nép nagy örömujjongásai között ballagott hazafelé, az ujonnan épült kőházába.

Amiből aztán megértettem, hogy ez a falu csakugyan az Isten hóna alatt van.

Mikszáth Kálmán.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Az eső esőt eredményez!

Ha a júniusi esőzések helyi okait kutatjuk, a következőket állapíthatjuk meg: Junius elején érkeznek hozzánk az Atlanti Óceán felől a páratelt levegő tömegek. Ezek esőket okoznak. Amint a kutatók megállapították, a lehullott eső kétharmad része a talajból elpárolog. Ez a jelenség újabb felhőképződésre vezet. Nagyon jól meg lehet figyelni a hegyvidéki erdőkben, hogy az erdők nedves talajából elszálló párák hogyan sűrűsödnek a fák fölött köddé és hogy a ködfoszlányokból hogyan keletkeznek a felhők. Ha tehát június hónap elején több napon át esők voltak, további esőket várhatunk. Különösen elősegíti az is a felhőképződést, hogy júniusban akármilyen rövid időre süt ki a nap, rendkívül melegen süt és rövid idő alatt nagymennyiségű víz párolog el a talajból. Minthogy a nap-sugárzás június hónapban a legerősebb, megértjük, hogy ilyenkor a talajban levő víznek az elpárolgása igen erőteljesen történik. Természetesen a légnyomás vagy szélirány változása egyszer mégis csak véget vet az esőzéseknek, amint azt most is látjuk.

Az elmondott időjárás jelenségnek az ellenkezője is gyakran megtörténik. Vagyis többnapos szárazság után az a helyzet áll elő, hogy a talaj felső rétegében nincs nedvesség, ami elpárologjon és felhőképződésre vezessen. Így tehát különösen olyan helyeken, ahol nincsenek tavak, folyók és erdőségek, nyáron, minthogy más időjárási jelenségek is kedveznek a szárazság kialakulásának, hosszú ideig száraz időjárás szokott lenni.

Még egy tanulságot kell levonnunk

az elmondottakból. Amint látjuk, az erdők elősegítik a felhőképződést. Bizonyos tehát, hogy ott ahol nagyterületű erdők vannak, az eső keletkezésének valószínűsége nagyobb, mint olyan helyeken, ahol nincsenek erdők. Ez is amellett szól, hogy az erdőket mindenképpen védeni és gyarapítani kell.

Mi okozza az izzadást?

Az emberi testen két és félmillió izzadtság mirigy van. Ha ezeket a mirigyeket egymás mellé sorakoztatnók, 10—12 kilométer hosszú csövet kapnánk. Hogyha az izzadtságmirigyeket egymásmellé raknók, azoknak felülete 2 ezer négyzetméter területet tenne ki. A legtöbb izzadtságmirigy a homlokon, az orron, a tenyeren, a talpon és a hónaljban van.

Az izzadás tulajdonképpen nemcsak hogy természetes jelenség, azonban a jóegészségnek a jele, illetve jóhatással van a test egészségi állapotára. Az izzadtságmirigyek élettani feladata nagyon fontos és ezért az izzadást nemcsak a magas hőmérséklet válthatja ki, mint azt általában hiszik, hanem annak a szervezet mélyében gyökeredző okai is lehetnek. Így például a belső elválasztó mirigyek zavarai, idegbajok, gyomor-, vese-, tüdő- és bőrbetegségek lehetnek a rendellenes izzadást előidéző okok között.

Ilyen esetekben az orvos elsősorban a megfelelő étrend előírásával igyekszik a betegséget gyógyítani. Zöldfőzelék, krumpli, gyümölcs, korpás kenyér, dió és az esetek természete szerint különböző összeállítású étrend eredményezhet javulást. Emellett mindenesetre az alapbaj gyógyítását szakorvosra kell bízni, hogy annak megszüntével a kellemetlen izzadás is kimaradjon.

Azonnali beavatkozásképpen különböző izzadás elleni szereket alkalmaz-

hatunk, mindenesetre a váltakozó hideg és meleg fürdők, különösen láb- és kézizzadás esetén nagyon jól beválnak.

Ha valakinél a rendesnél nagyobb fokú izzadás jelentkezik, forduljon orvoshoz, mert az előidéző alapbaj megszüntetésével az izzadás is teljesen meg fog szünni.

Bécs környékén minden ujszülött számára gyümölcsfát ültetnek.

Sokhelyen szokás, hogy az ujszülöttnek gyümölcsfát ültetnek. Ez egyes forró égővi népeknél törvényjellegű, mert azokon a vidékeken a gyümölcsfa mindennel ellátja az embert. Európában is sokhelyen ismeretes az a szokás, hogy az ujszülött számára gyümölcsfát ültetnek. Legújabbán Bécs vidékén vezették ezt be. Tekintettel arra, hogy a németek minden jószokást hamar átvesznek, valószínű, hogy ez rövidesen meg fog honosodni az egész Német Birodalom területén.

Hűséges elefántok.

Egy londoni cirkusz igazgatója, minthogy a háboru miatt alig volt bevétel, több vadállatot értékesített. Az eladott állatok között három elefánt is volt. Az elefántokban ugylátszik, felébredt a honvágy, mert az új gazdájuktól első éjszaka visszazöktek régi gazdájukhoz. Az elefántok éjszaka nagy dörömbölést rendeztek a kapun, hogy eresszék be őket.

Borbélynál.

— Hát bizony, nem gyöngyélet a házasalet. A feleségem nagyon erősza-kos természetű. Ma is nagy veszeke-désem volt vele.

— Mindjárt gondoltam, mikor Uraságod haját nyirtam, mert egy kávéscsésze fülét találtam a haja között.

Német katonák Párizsban.

Az érdekes képen két német katonát látunk, amint Párizsban a Diadalmi-ív tején állva, nézik a francia fővárost. A háttérbe Páris legjellemzőbb építménye, az Eiffel-torony látszik. Mikor néhány héttel ezelőtt a német hadsereg megkezdte a nyugati arcvonalon a támadást, ki gondolta volna, hogy a németek rövid idő alatt bevonulnak Párisba?

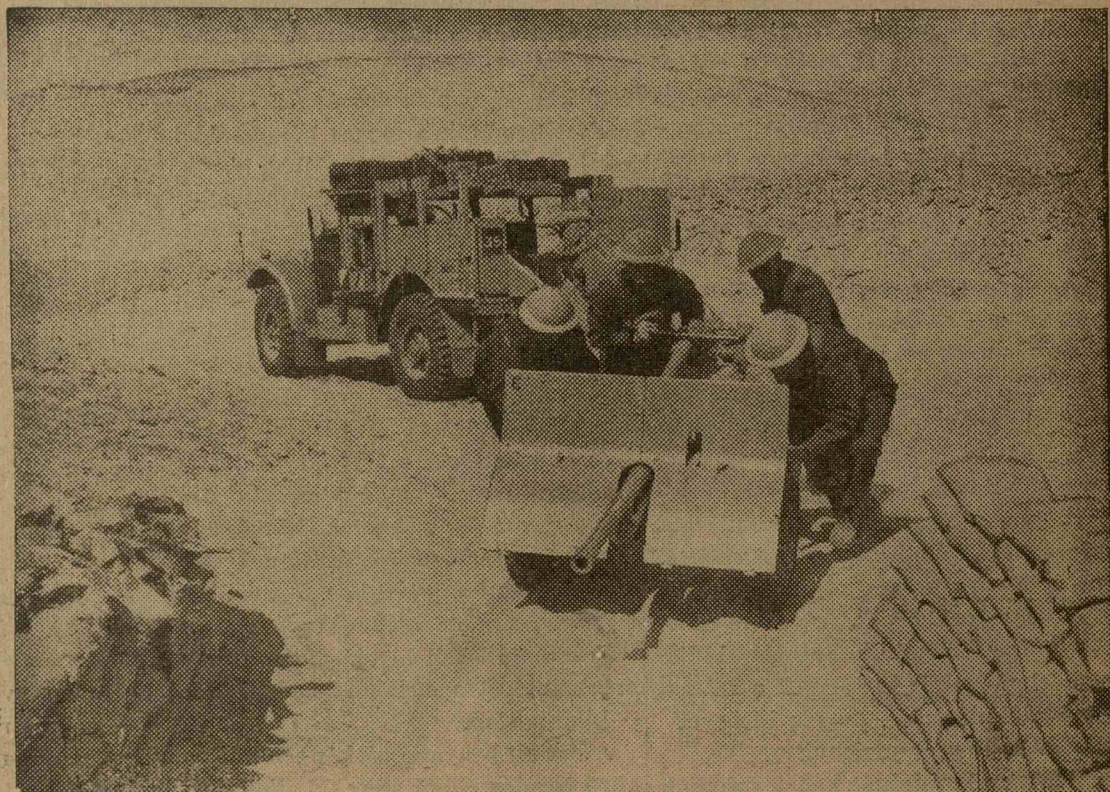
Hősi halált halt Balbó, olasz légügyi tábornagy.

Italo Balbo, olasz légügyi tábornagy repülőgépét ellenséges repülőgépek bombázták. A légügyi tábornagy és a repülőgép személyzetének tagjai hősi halált haltak. A tábornok halála alkalmából Olaszországban nemzeti gyászt rendeltek el. Temetése nagy gyászpompával folyt le.

Olasz hadisiker Afrikában.

Az olaszok Északafrikában többhelyen támadást indítottak az angol gyarmat-birodalom ellen. Az olasz csapatok Szudánban nagy sikereket arattak, több megerősített pontot foglaltak el és győztesen haladnak előre. Ugyánis, hogy az Anglia elleni hadműveleteket sorozatos támadások vezetik be.

Z. L. A sarokfájdalmaknak nagyon sokféle oka lehet, ezért csak vizsgálat után lehetne tanácsot adni a gyógykezelés módjára vonatkozólag. Ludtalp, bokasülyedés és esontkinövés mind okozhatnak sarokfájdalmakat. Mielőbb vizsgáltsa meg magát orvossal!

E. I. Hajhullás és ritkulás, fejbőrzsírosodással egybekötve egy fajta hajgombától van. Ha lehet most kapni a gyógyszerárban, vegye meg a következő kész orvosságot: vasogen sulfuratum likv. 3%. Ebből kenje be esténként a fejbőrét vékonyan. Reggelenként pedig szesszel mossa le. Ha ez nincs meg, esetleg kapható a következő recept: Euresol 7,0. Sprit vini 100,0. Agu. dest ad 200,0. Ebből reggel és este dörzsöljön bele jól a fejbőrébe egy keveset. Többször is megcsinálhatandók ezek. Nagyon jól tesz a tojásárga-bedörzsölés: Esténként egy tojásárgát bedörzsölni a hajába, ezt forró vízzel lemosni, majd még 1-2 tojásárgát bedörzsölni jó erősen, tíz perc múlva forró vízzel kimosni, száradni hagyni. Fontos az erős dörzsölés. Szappant egyáltalán nem szabad használni! Ezt a kezelést is hónapokon keresztül kell csinálni, hogy eredménye legyen.

F. J. Kecsketejből lehet sajtot készíteni, azonban a kecsketejből készült sajton rendszeren érzik a kecsketej ugynevezett „bakk” szaga. Azt ajánljuk, hogy abban az esetben, ha nem nagymennyiségű kecsketejről van szó, ve-

gyitse a juhtejhez. A juhtejjel vegyesen feldolgozott kecsketej nem befolyásolja a sajt minőségét. Ajánljuk, hogy végezzen kísérletet.

L. I. A kisgyermek mellkas-méreteire vonatkozólag a következőket vegye figyelembe: Egyéves korban a mell körfogata 46-47 centiméter, három éves korban 56 és öt éves korban 60 centiméter. Természetesen ezek az egyszerű szám adatok még nem döntenek el a gyermek egészségi állapotát és helyes fejlettségét.

Z. L. Az Ön által előadott érvek nemcsak hogy valószínűek, hanem a tudomány megvilágításában is megállják helyüket. Tekintettel arra, hogy a kérdés időszerű és rendkívül tanulságos, lapunk mai számának „Apróság” rovatában részletesen foglalkozunk a júniusi időjárás illetőleg a júniusi eső keletkezésének helyi okaival. Természetes dolog, hogy a Székelyföld hegyvidékén, ahol ezek az általunk előadott jelenségek a nagykiterjedésű erdőterületek miatt fokozottabb mértékben jelentkeznek, júniusban az esőzések valószínűsége is nagy. Egyébként közelebbről egy képes cikkünkben is foglalkoztunk röviden ezzel a kérdéssel. Örvendünk, hogy cikkeink nyomán ilyen hasznos viták fejlődnek ki.

Kolozsvár melletti birtok vezetésére nős, kellő gyakorlattal rendelkező, szerény igényű gazdatisztet keresek. Állás 1940 október 1-én foglalható el. Ajánlatokat e lap kiadóhivatala közzétesíti.

Szerény igényű, 36 éves jobb özvegy háztartás vezetését vállalná plebánián. Feltétlen megbízható. Cím a kiadóban.

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

S. A. Visa, A. J. Feregylháza, N. Zs. Apatele, V. Gy. Kispulyon, B. J. Papole, A. J. Zágon.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Megbízottaink közül Vinczeffy Sándor Háromszék megyének sepsiszentgyörgyi, baróti és kovásznai járásait keresi fel. Felkérjük azon előfizetőinket, akik a fentemlített körzetekben laknak, szíveskedjenek hátrálékaikat, valamint a f. évi díjat is kifizetni megbízottunknak szabályszerű nyugta ellenében. Ismételtlen figyelmeztetjük azon nagyobb hátrálékosokat, akikhez közelebbről postautalványon felszólítást küldtünk, szíveskedjenek az ott feltüntetett összeget rövid időn belül beküldeni kiadóhivatalunkhoz, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk részükre lapunk küldését megszüntetni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. Gy. Szemlak 85, T. V. pleb. Székudvar 155, M. J. Gyimesbükk 155, özv. Sz. L.-né Kovászna 150, N. M. Resicabánya 155, özv. V. Gy.-né 215, Sz. J. Nagyvarjas 140, B. I. k. Kászonfeltiz 75, H. M. Zsóna 185 (kért könyv elküldve), özv. V. J.-né Nagyzerénd 155, P. A. Ferencfalva 155, H. I. Arad 150, K. S. Les 190 (könyv elküldve), M. K. M. Magyarpécska 155, Hitsz. (M. I.) Temesvár 150, özv. K. S.-né Nagyzerénd 155, Ifj. H. P. Resicabánya 155, M. E. Oravicabánya 150 Lei.

TANULD MEG!

Hogyan tesszük vízhatlanná a ponyvákat?

A ponyvákat házilag könnyen lehet vízteleníteni a következő oldattal: 15 rész zsírsavas alumíniumból, 5 rész parafinból, 40 rész meleg lenolajkencéből oldatot készítünk s ehhez az oldathoz 35 rész benzint és 5 rész szikkativot adunk. Az így elkészített víztelenítő oldattal a ponyvákat vékonyan be kell kenni.

Tegyük rendbe az arató eszközöket!

Nemsokára megkezdődik az aratás és ezért komolyan kell foglalkoznunk az aratáshoz szükséges eszközök rendbetételével. A kaszákat, sarlókat át kell vizsgálni, a hibákat ki kell javítani és különösen az eszközök élességére kell nagy gondot fordítani. Meg kell javítani a gereblyéket és minden más olyan eszközt, amelyet aratásnál használni szoktunk. A jó szerszám megkönnyíti a munkát!

A tojáshéj véd a káposzta-pillangó ellen!

Németországban érdekes tapasztalatot tettek a káposztapille kártételének leküzdésével kapcsolatban. Meg-

állapították, hogyha a káposzta közé pálcákat szurtak le, amelyeknek hegyébe üres tojáshéjat tűztek, a káposztapille elkerülte a táblát. Vigyázni kell, hogy a tojás a pálcikán szilárdan álljon, hogy a szél ne fújhassa le.

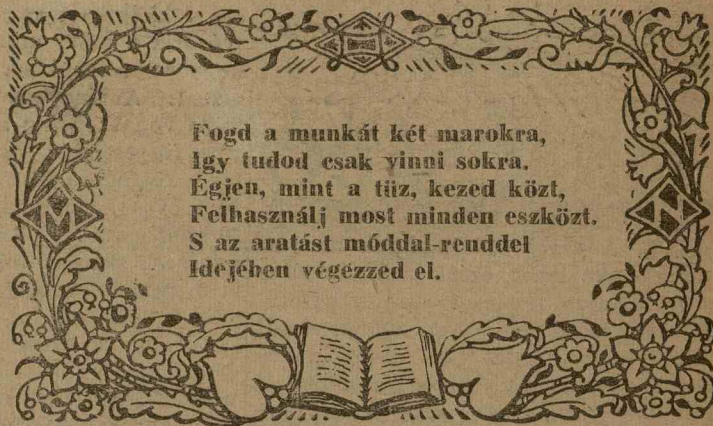
A címzés helye:

433.

Dr. BALOGH ERNŐ urnak
tanár

CLUJ

Str. Elisabeta 6

Fogd a munkát két marokra,
Igy tudod csak yinni sokra.
Egjen, mint a tűz, kezed közt,
Felhasználj most minden eszközt.
S az aratást móddal-renddel
Idejében végezzed el.

Hajtó a kisgyermeknek.

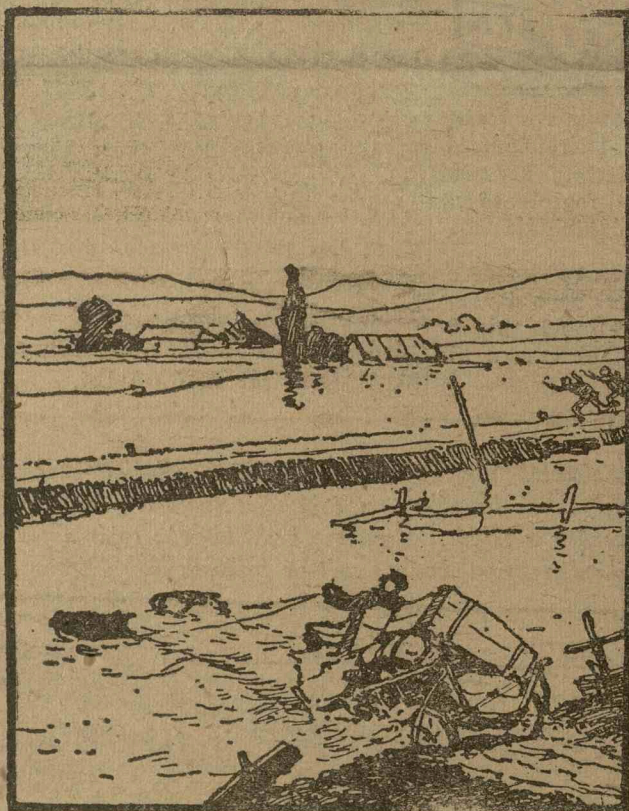
A kisgyermeknek legmegfelelőbb a természetes hajtószert. Erre nézve minden háznál sok olyan szert ismernek, amelyek megfelel a célnak. A keserűviz, vagy a gyógyszer-tárból vásárolt hajtószerekkel bánjunk nagyon óvatosan, mert kisgyermeknél gyakran okozhatnak bajt. Nagyon jó

Romania

25 bani Posta

Vigyázz magadral!

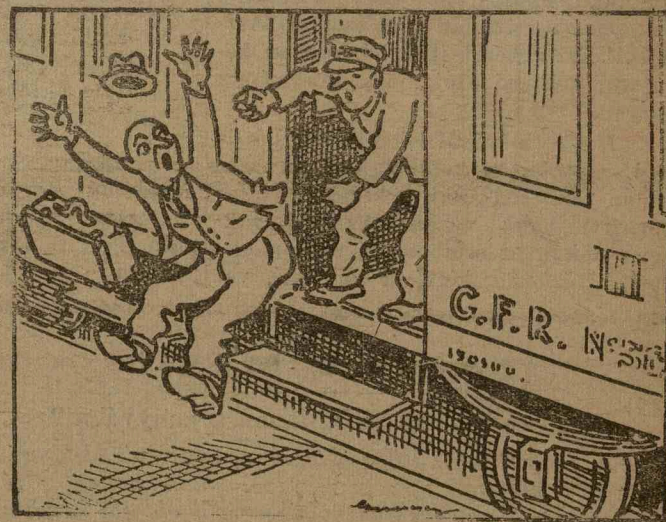
A folyók és patakok gázlóin való áthajtásnál vigyázni kell, mert a nagy esőzések a medret sok helyen kimosták és megváltozott a gázlók helye is. Ezért legyünk nagyon óvatosak a gázlókon való áthajtásnál, mert könnyen szerencsétlenség történhetik.

szolgálatot tesz kisgyermeknél az édesgyökér, vagy rebarbara főzet. Patikai szereket csak orvosi rendelésre alkalmazunk.

Hogyan vesszük ki a fű- és zöldségfoltot?

Fű és más zöldségfoltot rendszeren kénezzéssel tüntetünk el. Arra ügyeljünk, hogy a folt meg legyen nedvesítve és kénláng ne érje. Utána alaposan öblítsük. Kénezzni csak fehér anyagot lehet. Ha fűfolt gyapju, gyapot vagy selyem-anyagban van, akkor cinkklóriddal nedvesítjük meg és azonnal öblítjük. Ugyanigy kezeljük a régebbi gyümölcs-foltokat is.

Miért volt dühös?

Egy utas, aki a vasúti kocsiában aludni akart, megkérte a kalauzt, hogy a megadott állomás előtt ébressze őt fel s minthogy nagyon mélyen szokott aludni, szükség esetén erőszakkal is tegye ki a kocsiából. Mikor fölébredt látta, hogy jóval túlhaladták az állomást, ahol ki akart szállni. Felelősségre vonta a kalauzt:

— Miért nem ébresztett föl?

— Hát maga volt az? Most már értem, hogy miért volt olyan dühös az a másik, amikor kidobtam a kocsiából — válaszolt a derék vasutas.